

ZAŠTO JE DOT VAŽAN?

POTROŠAČ: Čuo sam dosta toga o DOT broju – šta je to?

ODGOVOR: DOT ili datum proizvodnje predstavlja nedelju i godinu proizvodnje utisnute na gumi.

POTROŠAČ: Čuo sam da treba kupovati gume sa što skorijim DOT brojem, s obzirom da guma i njene komponente vremenom stare i postaju manje efikasne. Da li je to tačno?

ODGOVOR: DOT nema veze sa tim. To je pogrešno mišljenje mnogih potrošača, uključujući one u Vašoj zemlji. Međutim, ovo pogrešno shvatanje ne postoji u Sjedinjenim Američkim Državama, Francuskoj ili Australiji. To pogrešno shvatanje je prisutno samo ovde. Zapravo, najvažniji datum NIJE datum proizvodnje guma (DOT), već datum montaže guma na vozilo. Guma počinje da stari u trenutku kada se montira i koristi na vozilu; neznatno starenje pre toga je beznačajno.

POTROŠAČ: Znači, Vi tvrdite da guma ne stari u značajnoj meri pre nego što se montira na moj automobil. Zašto?

ODGOVOR: Pre nego što gumu montiramo na Vaš automobil, ona je dovoljno napumpana, nije pod opterećenjem i izložena je samo neznatnim promenama temperature u skladištu – tako da nema trošenja. S obzirom da su gume izrađene da budu pouzdane tokom korišćenja na vozilima mnogo godina u različitim uslovima eksploatacije, neznatno starenje tokom perioda kada je guma u skladištu pre montaže nema nekog značaja.

POTROŠAČ: Znači, ako kažete da DOT (datum proizvodnje) nije bitan, koji datum JESTE bitan?

ODGOVOR: Datum montaže gume na vozilo. Tokom eksploatacije, guma je izložena velikom naprezanju, uticajima puta i drugim uslovima kojih nema u skladištu. Zbog toga guma značajno stari od trenutka montaže.

- Kada se guma montira, ona može biti izložena temperaturi koja je mnogo viša od temperature okruženja, samo usled normalnog rada ili čak i višoj temperaturi usled velike brzine, velikog opterećenja ili nedovoljnog pritiska.
- Takođe, kada je vozilo u garaži njegove gume se koriste dok god su napumpane i montirane na točkove.
- Zbog toga su pritisak u gumama, opterećenje i izloženost uticajima i dalje važni i treba ih redovno proveravati.

POTROŠAČ: Ali mnogi vozači pogrešno smatraju da je DOT važan. Koje su posledice ovoga?

ODGOVOR: Ovo pogrešno shvatanje može biti opasno. Potrošači će se pogrešno fokusirati na DOT, umesto na pravilno bezbednosno održavanje od trenutka montaže gume. Potrošači mogu izabrati Prodavce na osnovu novih guma, umesto na osnovu kvaliteta usluge. Na taj način bezbednost potrošača može biti izložena riziku.

POTROŠAČ: Znači da gume ne stare dok su u skladištu, a počinju da stare od trenutka kada se montiraju na moj automobil. Da li postoji istraživanje koje to potvrđuje?

ODGOVOR: Sprovedene su tri studije u Koreji, Nemačkoj i Saudijskoj Arabiji. Studije u Koreji i Nemačkoj su pokazale da nema razlike između performansi novih guma i performansi onih koje su 3 godine bile u skladištu. Studija u Saudijskoj Arabiji je pokazala da je guma korišćena godinu dana na vozilu isto stara kao i guma koja je 10 godina bila u skladištu.

- **Studija #1:** U Saudijskoj Arabiji gume skladištene na visokoj temperaturi od 40C su poredene sa gumama koje su prešle 40 000 km (oko 2 godine vožnje prosečnog vozača).

ZAŠTO JE DOT VAŽAN?

Poređene su fizičke karakteristike gume gazećeg sloja. Bilo je potrebno 20 godina u skladištu na 40C da bi se dostigle iste karakteristike kao kod guma koje su prešle 40 000 km. Drugim rečima, guma korišćena godinu dana na vozilu je isto stara kao i guma koja je 10 godina bila u skladištu na visokoj temperaturi od 40C. **Zaključak: gume mnogo brže stare kada se koriste, nego kada su u skladištu.**

- **Studija #2:** U Južnoj Koreji, Odeljenje za zaštitu potrošača je sproveo uporedni test bezbednosti novih guma i nekorišćenih guma koje su stare 3 godine. Primenjujući KSM6750 metodu (Test velike brzine: test postepenog povećanja brzine), testirali su uparene setove guma tri proizvođača. **Razlika između starih i novih guma nije pronađena.**
- **Studija #3:** IADAC (organizacija vozača u Nemačkoj) je uporedio nove gume sa gumama koje su proizvedene pre 3 godine, a koje nisu bile korišćene. **Utvrđen je identičan otpor kotrljanja starih i novih guma.**

POTROŠAČ: *Kada gumu treba izbaciti iz upotrebe?*

ODGOVOR: Michelin preporučuje da gume starije od 10 godina treba izbaciti iz upotrebe, bez obzira na to da li su nove ili korišćene. Drugi proizvođači mogu imati drugačije preporuke.

POTROŠAČ: *Ako kažete da gume mnogo ne stare u skladištu, zašto onda Michelin preporučuje izbacivanje guma iz upotrebe nakon 10 godina od datuma proizvodnje, čak iako nikad nisu bile korišćene?*

ODGOVOR: Preporuka kompanije Michelin da se gume nakon 10 godina od datuma proizvodnje izbace iz upotrebe je mera predostrožnosti i nije tehnički zasnovana.

- Gume trpe mnoga naprezanja tokom svog radnog veka na vozilu. Ponekad vozilo može biti sa nepravilnom geometrijom ili guma sa nedovoljnim pritiskom. Izazovi kao što su prepreke na putu, rupe itd. mogu uzeti svoj danak.
- Nakon 10 godina je praktično nemoguće znati svako naprezanje kome je guma bila izložena. Zbog toga Michelin preporučuje da se guma izbaciti iz upotrebe posle 10 godina kao mera predostrožnosti.
- Zapravo, mnogi potrošači izbacuju svoje gume iz upotrebe mnogo pre isteka 10 godina iz svih mogućih razloga za uklanjanje guma. Međutim, garancija kompanije Michelin za zamenu putničkih guma i guma za laka teretna vozila važi punih 6 godina od datuma montaže (obično je to datum fakture).

POTROŠAČ: *Znači, rekli ste mi da gume stare nakon što su montirane na moj automobil i da treba voditi brigu o njima. Šta Michelin savetuje po pitanju održavanja guma?*

ODGOVOR: Nakon montaže, guma zahteva specijalnu negu tokom perioda eksploatacije – održavanje koje nema značaja u skladištu, kao što je:

- održavanje pritiska,
- geometrija točkova,
- proveru mogućih oštećenja,
- merenje dubine gazećeg sloja.

POTROŠAČI TREBA DA ZAKAZUJU REDOVNE KONTROLE GUMA KOD SVOG PRODAVCA.